

שושן ואדרי / אסף גברון

שושן ירגנסון ישב בגינה שלו ועישן סיגריה בטעם מרלבורו לייטס. הוא גר בדירה מחוץ לירושלים, במקום שאפשר לשמוע בו את העלים כשהעצים זזים והציפורים מעירות אותו בבוקר. הוא אהב את המקום, זה היה מקום שקט, אבל שושן ירגנסון לא היה רגוע. הוא ניסה לקרוא ספר אבל המחשבות שלו כל הזמן התרוצצו ובכל פעם שהוא שמע רעש הוא הסתובב לאחור בבהלה וציפה לראות מישהו מגיע שלא יהיה לו כוח לראות. לפני שעה הוא סידר את החדר שלו, ופתאום נתקל במכתב שאורנה שלחה לו בשנה שעברה. רק עכשיו, כשקרא את המכתב, שמונה חודשים אחרי שנכתב, שושן הבין מה בעצם היא אמרה בו. והוא כעס. הוא כעס על עצמו, שהיה עיוור ולא הבין אז את מה שכתוב בו, הוא כעס עליה, שלא היתה בה הכנות להבהיר לו בצורה ברורה שהיא לא רוצה אותו. הוא כעס על עצמו, שכל כך הרבה זמן אחרי שזה קרה, המכתב הזה עדיין מביא לו דמעות לעיניים ומסבך לו את פעימות הלב. הוא כעס עליה, על הבת זונה, על שהיא עדיין מחוללת בלב שלו שמות. הוא כעס על עצמו, שכשנתקל בתמונה שלה, דקה לפני שנתקל במכתב, הוא התמלא געגועים ולחש לעצמו, "אהבת חיי".

הוא כעס על עצמו שהוא הדליק את הסיגריה הזו, הראשונה אחרי שלושה חודשים, ושהוא לא מסוגל לכבות אותה, שהכוח שהוא כל כך גאה בו נעלם תוך שניות בגלל תמונה ומכתב טיפשיים כאלה. ירגנסון עבר לגור באזור ירושלים בגלל אורנה.

אבל זה היה כלום לעומת אדרי. גם בשבילו 1996 היתה שנה קשה. זה התחיל כשההורים של יעל, החברה שלו שעמדה להיות אשתו, נהרגו בתאונת דרכים בניו יורק. בבת אחת החיים היציבים והשקטים שהיו להם התמוטטו. אדרי תמך בה כמו שתמיד תמך, אבל כשהיא חזרה מארה"ב הוא הרגיש שלא יצליח להחזיר את החיים שהיו להם. חודשיים אחרי שהיא חזרה היא סיפרה לו שהיא בהריון, וכשהיא בכתה, הוא ידע שהאבא של התינוק הוא לא הוא, אלא איל, החבר הקודם שלה, שגר בניו יורק.

כשיעל בכתה אדרי בכה יחד איתה כי הוא חשב שהחיים התאכזרו אליה. הוא האמין למה שהיא סיפרה לו. הוא לא רצה לחשוב שהדברים לא קורים אף פעם במקריות ושהאכזריות של יעל לא היתה קטנה

מהאכזריות של החיים. הוא רצה לחשוב שזה עונש מאלוהים, ולצורך העניין אפילו היה מוכן להתחיל להודות בקיומו. יעל אמרה שהיא תעשה הפלה. שאיל ניצל אותה כשהיא היתה שבורה, אחרי ההלוויה של ההורים שלה. אדרי האמין לה. הוא זכר משהו שהיא אמרה לו פעם. שתמיד כשמישהו קרוב מת, יצר הקיום והחיים מתעורר ומעורר יחד איתו את יצר המין, באופן טבעי. היא אמרה את

זה בלילה שרביץ נרצח, איזה זיון מדהים היה להם באמצע הלילה המטורף ההוא.

זאת לא היתה אמורה להיות הפלה מסובכת. העובר היה בן פחות מחודשיים, ובכל זאת יעל מתה בהפלה. זה היה קשור למחלה ישנה שהיתה לה בכבד. היא לא סיפרה לרופאים על הבעיה הזו, כי היא חשבה שהיא עברה את הצרה ההיא. היא צדקה, אבל טעתה, הרופא הסביר לאדרי אחר כך. ההפלה גרמה לטראומה לגוף, שבגלל המחלה הישנה הוא לא היה יכול להתגבר עליה.

אחרי שיעל מתה, אדרי התחיל לכעוס. הוא כעס על יעל, שלא סיפרה לו שבגדה בו מיד כשחזרה מגני-יורק. הוא כעס על עצמו, שפירש את ההתנהגות המוזרה שלה בתקופה האחרונה כדיכאון בעקבות מות הוריה. הוא כעס על שנתן לה את השקט שלה בתקווה שזה יעבור, ולא ניסה להיכנס פנימה אל תוך הראש שלה ולהבין את מה שעובר עליה. לעזור לה. הוא כעס עליה, שלא סיפרה לרופאים על המחלה ההיא. הוא כעס על עצמו, שלא נסע איתה לארה"ב ומנע את כל הסיפור. הוא כעס על ההורים שלו ועל החברים שלו, שלא ממש היו איתו. אדרי החליט לנסוע לירושלים, לחבר שלו שושן ירגנסון.

ביחד הם החליטו שהדבר הטוב ביותר יהיה לנסוע רחוק. לקנדה. זה היה אחרי כמה ימים שישבו בבית של שושן ונחו. קראו ספרים, טיילו קצת בהרים של ירושלים ושתו בירה שקנו בסופר בזול, בבקבוקים להחזרה. הם נסעו לקנדה לקראת סוף 1996. היה שם מאוד מאוד קר. הם נסעו ממונטריאול הקפואה לוונקובר, איפה שלא היה שלג על האדמה, אבל היה מאוד אפור ומאוד גשום. אדרי, שהיתה לו נשמה של חקלאי, ניסה לעבוד בחווה מחוץ לעיר. בבוקר הוא לפעמים ניכש עשבים, לפעמים האכיל תרנגולות, לפעמים חלב עזים, וכשהיה לו מזל היה יוצא לדוג עם בעל הבית, סטיב לומאק.

שושן העדיף לחיות בוונקובר עצמה. הוא שכר דירה בזול ועבד בשליחויות על טוסטוס של רשת מסעדות סיניות זולות ונקיות. לפעמים היה לוקח יום חופש, ואז היו נותנים לו לקחת את הטוסטוס לבקר את החבר שלו אדרי בחווה, שעה נסיעה מהעיר, בדרך מקסימה של יערות ענקיים שלפפו את הכביש כמו חוטי ברזל על רוגטקה. זה היה טוב להיפגש, ולדבר. שניהם ידעו שהם לא מאושרים, אבל שהם מתקדמים. הם עדיין לא ידעו לאן. במקביל לעבודה ברשת המסעדות הסיניות, שושן לקח קורס במחשבים. הוא נהנה ממנו, וגם פגש שם חבר ממוצא קוריאני. אדרי, לעומת זאת, זיין פעם אחת, בחורה גרמניה שבאה לחווה לשבוע. היא היתה בת 19, וקצת בודדה. בלילה האחרון, אחרי ששתו קצת יין, היא נכנסה מתחת לשמיכה שלו והתחילה ללטף. הוא לא היה מעיז בחיים ליזום, הוא פחד מנשים אחרי יעל, אבל היא עשתה לו טוב.

באותה תקופה הם התחילו לדבר על העתיד. לשושן היה רעיון. הוא אמר לאדרי, "למה שלא נפתח בארץ סניפים של הרשת שאני עובד בה? אין דבר כזה בארץ. אין בכלל אוכל סיני זול בארץ. זה יתפוס כמו אש. תהיה לנו שיטה, יהיו מתכונים, תהיה תמיכה." אדרי הביט בו ואמר, "אנחנו לא אנשי עסקים." אבל שושן המשיך לדבר על הרעיון. בכל פעם שהוא בא לביקור בחווה, הוא סיפר לשושן איך הם יפתחו את הסניפים, קודם כול

בירושלים ואחר כך בכל הארץ. איזה להיט זה יהיה. שושן האמין שככה הם יעשו את המכה שלהם ויראו לכולם. לאט לאט אדרי השתכנע. פעם אחת, כשהוא בא העירה לסופשבוע, הוא גם ביקר במסעדה של שושן והבין במה מדובר. זה באמת היה משהו מיוחד. אוכל מהיר, זול מאוד, טעים מאוד. מסעדה נקיה, מערכת שליחויות מתוחכמת וגדולה. כששושן אמר לו שהוא יקבע להם פגישה עם הבוס שלו, הוא הסכים.

במשרד של מר אליוט, שושן ואדרי ישבו בכיסאות הנוחים מול השולחן, ושושן דיבר. הוא הסביר למר אליוט על השוק הישראלי. הוא אמר לו שבניגוד לאמריקה ואירופה, בישראל לא מכירים אוכל סיני זול. יש כמה מסעדות סיניות, הוא אמר לאליוט, אבל כולן מאוד יקרות, ואם יש זולות, אז האוכל ממש גרוע ואין שליחויות וזה בכלל לא רציני. שושן אמר לאליוט שהם מציעים לו להיות הנציגים של החברה בישראל.

אליוט גירד מתחת לציפורנים שלו וחיך אל שושן. "מר ירגנסון", הוא אמר, "אתה יודע כמה עולה לפתוח מסעדה כמו שלנו? אתה יודע כמה עולה להקים רשת של מסעדות כאלו?" שושן אמר לו שהוא לא יודע.

מר אליוט אמר, "מאה אלף דולר יכולים להספיק במקרה הטוב למסעדה אחת. בשביל כמה סניפים במכה תצטרכו מיליונים. ואני לא מדבר על המשלוח של כל הציוד והאוכל עצמו שבטח אין בישראל, עם כל המכס. אני מדבר על קנדה."

"מאה אלף דולר?" שושן שאל, ואדרי הסתכל בו בעיניים עצובות, ואחר כך הוריד את המבט לנעליים שלו, שכבר היו די הרוסות. "יש לך כסף כזה, ירגנסון?" שאל אותו הבוס.

"לא. אבל חשבתי שאתם תספקו את ההשקעה הראשונית, ועם הזמן נחזיר לכם," אמר שושן. "אלה יהיו סניפים שלכם, כמו הסניפים כאן. אין כזה דבר בישראל. רשת משלוחים של אוכל סיני זול ונקי."

"לא," היתה התשובה של מר אליוט.

כשהם יצאו מהפגישה, שושן אמר, "על הזין שלי. נעשה את זה בלעדיו. נגנוב לו את כל הרעיונות והמתכונים. אני יכול להשיג את זה בלי בעיות. לראות איך הם עושים את זה. לרשום את השמות והדגמים של כל המכונות."

אדרי אמר לו, "מאיפה נשיג את הכסף?" שושן אמר, "נשיג." אחרי חודשיים שושן אמר לאדרי, "הקור הזה הורס אותי, ואנשים אומרים שהחורף רק מתחיל עכשיו. מה נעשה?" ואדרי אמר לו, "או שניסע למקום חדש שחם בו, או שנחזור." בגלל שלא היה להם כסף, אבל כן היה להם כרטיס חזור לארץ, הם חזרו.

אבל הם לא חזרו לאותה נקודה שממנה הם יצאו, כמוכן. שושן כבר היה סגור על התוכנית, לפרטי פרטים. הוא ידע מאיפה הוא יביא את המכה כדי לפתוח את העסק. אדרי נשאר שקט כשהוא שמע ממנו את התוכנית.

אבא של אורנה היה מנהל בנק בתל-אביב. בנק קטן, מרכנתיל-דיסקונט. שושן עבד בבנק במשך שלושה שבועות שנתיים לפני כן, לפני שהבת זונה בגדה בו והם נפרדו. הבנק יצא אז בשיטה בנקאית חדשה שכללה שירות דרך הטלפון, והעבודה של שושן היתה לענות לטלפונים ולהסביר לאנשים איך זה עובד.

במשך אותם שלושה שבועות, עמדת הטלפון של שושן היתה ליד חדר הכספות. הוא ראה בדיוק מה קורה שם, איך האנשים השמנים של ברינקס מגיעים עם המשקפי שמש על הפנים ומרוקנים שקי ברזנט של מזומנים לתוך הכספת. בגלל שזה היה בנק קטן, זה היה קורה פעמיים בשבוע, בשעות קבועות. יום ראשון בעשר בבוקר, באמצע הלחץ של העבודה, ויום רביעי בשתיים-עשרה וחצי, בדיוק לפני הסגירה של הסניף להפסקת צהריים. שושן ואדרי עשו כמה תצפיות על הבנק אחרי שהם חזרו לארץ, והמכונות של ברינקס המשיכה להגיע בדיוק באותם זמנים, ראשון בבוקר ורביעי בצהריים. שושן זכר שברביעי בצהריים כמעט אין אנשים בבנק, כי זה כמה דקות לפני הסגירה, וגם חלק מהפקידים כבר יצאו להפסקה. הוא זכר שלפעמים רק הוא היה שם, פקיד אחד נשאר מאחורי החלון, ואיש הביטחון של הבנק היה פותח לבחור מברינקס את הכספת בזמן שהאנשים האחרים של ברינקס שמרו על הרכב שלהם.

שושן התיידד בזמנו עם איש הביטחון, מקסים. הוא ראה בתצפיות האחרונות שלו שמקסים עדיין עובד שם. זה התאים לתוכנית. מקסים היה מרוקאי מבוגר עם ארבעה ילדים ואשה, שתמיד אמר לשושן שיש לו יותר מדי שכל בשביל להיות טלפוניסט. שושן היה אומר לו שיהיה בסדר. מקסים היה אומר שזה שאבא של חברה של שושן הוא מנהל בנק זה לא ביטוח חיים. שושן נזכר בדברים האלה בזמן שהוא ואדרי עשו את התצפיות כשתכננו את התוכנית וחשב כמה שמקסים צדק.

זאת היתה התוכנית: החלון של יום רביעי בצהריים יהיה חלון ההזדמנות האסטרטגי שלהם. שושן ייכנס לסניף כשיראה את האנשים של ברינקס מגיעים עם הרכב אל מחוץ לבנק. מקסים יזכור אותו והם

יתחילו לדבר. שושן יגיד לו שהוא עבר ברחוב והוא מת לחרבן, אם אפשר להיכנס דקה לשירותים. מקסים יסכים, ושושן ייכנס לשירותים, שנמצאים בפנים, בקצה המסדרון של החדר של הכספת. דקה לפני שתיים-עשרה וחצי ייכנס לבנק אדרי ויפנה לקופה, כדי לשלם דו"ח חניה. מיד אחר כך ייכנס האיש של ברינקס עם השק. מקסים ידבר איתו וילווה אותו לחדר. הוא ינעל את הבנק מבפנים, אבל ישאיר את המפתח בתוך הדלת. אדרי יגמור לשלם והפקידה שתטפל בו תקום כדי להסתדר להפסקת הצהריים שלה. היא תיכנס למשרד שנמצא מאחורי הדלפק כדי לקחת את המעיל והתיק שלה. היא לא תראה שאדרי יפתח את המנעול של הדלת הראשית, יכניס את הצרור של מקסים לכיס ויילך אחרי מקסים והבחור של ברינקס לכיוון חדר הכספות.

בינתיים שושן ייצא מהשירותים ויילך במסדרון לכיוון חדר הכספות. זה הרגע שבו אמור להתרחש האירוע. שושן ואדרי יפתיעו את מקסים והברינקסאי במכות יבשות וידחפו אותם לתוך החדר. הם ינעלו אותם בפנים עם הצרור של מקסים. הם ייקחו את השק עם המזומנים ויעבירו את המזומנים במהירות אל התיק ג'יימס בונד הריק שאדרי יביא איתו. זה כדי שהאנשים של הברינקס בחוץ לא יראו שהם יוצאים עם השק.

שושן ואדרי ילכו לכיוון היציאה. אולי הפקידה תראה אותם. אולי היא עדיין תהיה בתוך החדר. אולי היא תהיה כבר בחוץ, ברחוב. אם היא תראה אותם, אולי היא תחשוד שמהו לא בסדר, והם יאימו עליה עם אקדח ויצאו. אם הם יצליחו, הם ינעלו את הבנק מאחוריהם עם המפתחות של מקסים.

בדיוק ברגע שהם ייצאו מהבנק, החבר שלהם טינו יגיע עם הג'יפ ניסן טראנו המקוצר של אבא שלו ויאסוף אותם. טינו הוא טכנאי של בזק. הוא גם זה שינתק את כל קווי הטלפון של הרחוב דקה לפני שתיים-עשרה וחצי. אחרי שהוא יאסוף את שושן ואדרי, שושן יתפוס את המקום של הנהג, הם יורידו את טינו ליד הטנדר הצהוב של בזק במרחק חצי רחוב משם והוא יחזור לעבוד כאילו לא קרה כלום ויחכה לקריאה של המוקד לטפל בתקלה.

כשהקריאה תגיע, טינו יגיד שהוא באזור ושהוא יתקן את הבעיה. הוא יחכה עשר דקות לפני שהוא יחזיר את הקווים לפעולה. עד אז שושן ואדרי כבר יהיו רחוקים משם.

אבל התוכנית לא יצאה לפועל.

אדרי נתקף געגועים נוראיים ליעל המתה ונכנס לדיכאון ששום דבר לא היה יכול להוציא אותו ממנו. הוא ניסה להתאבד, בטביעה בים, אבל הים היה אכזר והוא רק בלע כמויות עצומות של מים מלוחים אבל לא מת. הוא נכנס לבית חולים לכמה שבועות, וכשהוא יצא, הוא עבר לבית של ההורים שלו ויותר לא דיבר על התוכנית.

בינתיים, אורנה התקשרה לשושן ואמרה לו שהיא מצטערת. הם נפגשו וישבו שעתיים בבית קפה, וכשהם נפרדו, שושן חיבק אותה חזק ונשם את הריח שלה. היא אמרה לו שהיא מאוד אוהבת אותו ועדיין מאוד קשורה אליו, ושלעתים קרובות היא מתגעגעת. יש לה חבר חדש,

כמובן, אבל זה לא הפריע לשושן, או כך לפחות הוא אמר לעצמו ולאדרי, שאותו הוא הלך לבקר מיד אחרי הפגישה עם אורנה. שושן אמר לאדרי, "אני חושב שהתגברתי על זה. אני חושב שזה מאחורי. אני חושב שאני כבר לא צריך להוכיח לעצמי ולעולם שום דבר."

אדרי שכב במיטה, הגוף שלו עדיין מאוד חלש, והיה לו חצי חיוך על הפנים. אבל הוא לא אמר כלום, אז אחרי כמה דקות שושן הלך, ובדרך הביתה קנה קופסה של מרלבורו לייטס.